

دفتر مطالعات فرهنگی شریف

مروری بر نظریه های توضیح دهنده افزایش مشارکت زنان متاهل در بازار کار

حامد قدوسی

تابستان 1386

عناوین بحث

- (1) صورت مساله: داده های بازار کار
- (2) نظریه بکر در زمینه ازدواج و عرضه نیروی کار
- (3) سه نظریه اصلی: شکاف دست مزد، لوازم خانگی و قرص
- (4) جمع بندی

هدف اصلی بحث

نشان دادن مثالی از کاربرد تئوری های اقتصادی برای مدل کردن یک پدیده اجتماعی

گری بکر:

Gary Becker:
Economic Approach to
Human Behavior

در سال های اخیر اقتصاددان مفاهیم اقتصادی را به طور گسترده ای برای توضیح رفتارهای خارج از بازارهای مالی به کار گرفته اند و به تبع آن تمایل متخصصان خارج از حوزه اقتصاد به این روی کرد نیز رو به افزایش است.

به تبع این روند پدیده هایی مثل تبعیض نژادی، زاد و ولد، جرم، آموزش، مشارکت در بازار کار و "تفریح" به تر درک شده اند. در حقیقت نظریه اقتصادی در حال تکوین یک چارچوب "واحد" برای توضیح رفتار انسانی در قبال تمامی "منابع کم یاب" است.

فرضیات روی کرد شیکاگو

- انتخاب عقلانی
- ترجیحات پایدار
- تعادل های بازار

نظریه ازدواج بکر

- نهاد ازدواج به عنوان مکانیسمی برای تقسیم کار
- مطلوبیت ناشی از کالاهای بازاری و غیربازاری
- وقت به عنوان یک ورودی مهم در فرآیند تولید خانگی
- تصمیم گیری برای تخصیص وقت بر اساس بهره وری نهایی
- اقتصاد مقیاس؟

نظریه تخصیص زمان بکر

• اگر درآمد ساعتی افراد بیشتر شود آیا بیشتر کار می کنند یا کم تر؟

• اثر درآمدی : به سمت کاهش ساعت کار

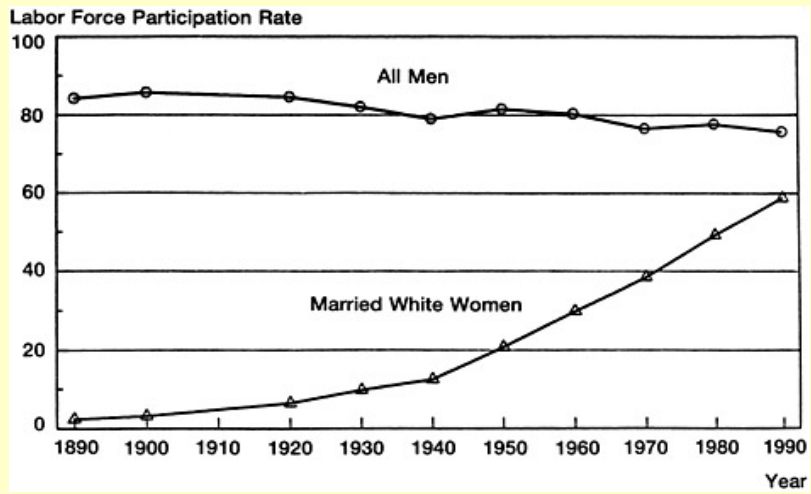
• اثر هزینه ای: به سمت افزایش ساعت کار

• تاثیرات اجتماعی؟

سوال اصلی بحث

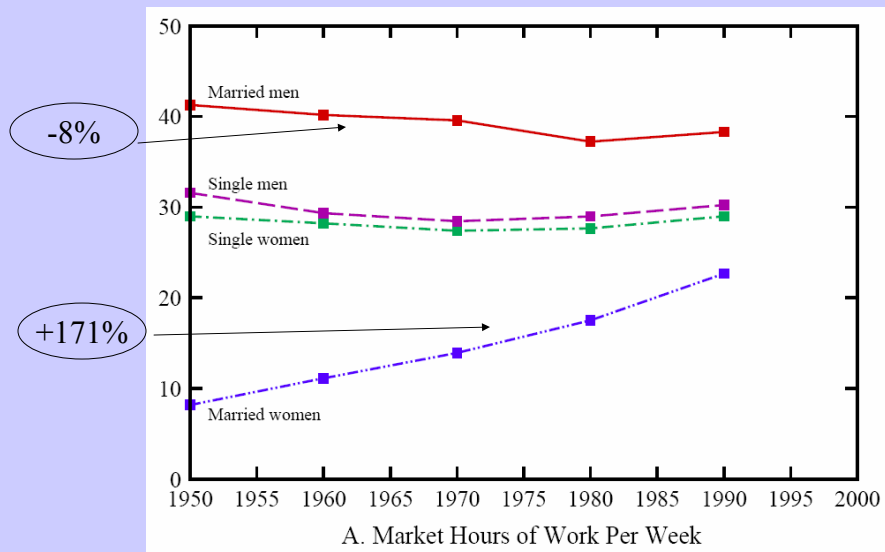
چرا عرضه نیروی کار زنان متاهل از دهه 50 میلادی به بعد رشد چشم گیری داشته است در حالی که در همین بازه زمانی عرضه نیروی کار مردان به طور عام و زنان مجرد تغییر چندانی نداشته است؟

آمارها: نرخ مشارکت زنان متأهل و مردان

Source: [Goldin, 1990](#)

آمارها: میزان کار هفتگی

Source: Jones et al, 2004

توضیح های موجود

Theory	Example	Description
Income Effect	Smith and Ward (1985) Blau and Kahn (2006)	higher own-wage elasticity for women than men, also higher elasticity for spouse-wage
Relative income concern	Neumark and Postlewaite (1988) :	Work by female friends and relative encourage other women to enter the market

توضیح های موجود

Theory	Example	Description
Power of Pill	Goldin and Katz., (2002)	Better family planning exercises reduces the stochastic part for both human capital accumulation and employer
Engine of Liberation	<ul style="list-style-type: none"> • Greenwood, Seshadri and Yorukoglu1 (2002 , 2005) • Cavalcanti and Tavales, 2005 	Substantial decreases in home appliance price index

توضیح های موجود

Theory	Example	Description
Social norms and preferences	<ul style="list-style-type: none">• Vendrik (2003)• Fernandez and Fogli (2004)	Dynamic effect of female labor force on family norms and men's preferences

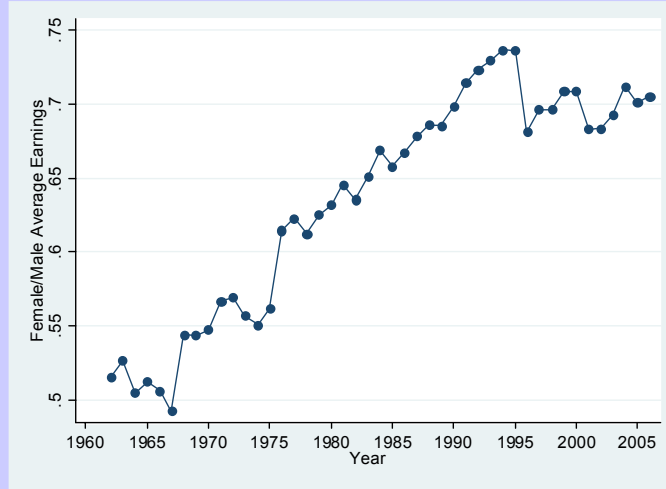
توضیح اول: شکاف دست مزد

(1) کاهش شکاف بین دست مزد زن و مرد

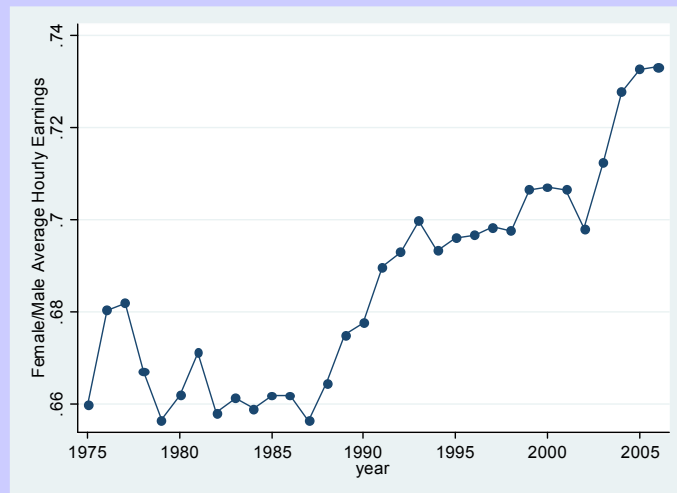
(2) تفاوت چشم گیر در کشش دستمزدی عرضه نیروی کار برای مردان (0.08) و زنان (0.78)

منبع: Blundell and MaCurdy (1999)

تحولات نسبت دست مزد زن و مرد - آمریکا

تحولات نسبت دست مزد زن و مرد - انگلستان

تحولات نسبت دست مزد زنان و مردان (Blau-Kahn, JEP 2000)

روندی
جهانی

Table 3
Female/Male Ratios, Median Weekly Earnings of Full-Time Workers

Country	1979-81	1989-90	1994-98	Change 1979-81 to 1994-98
Australia	0.800	0.814	0.868	0.068
Austria	0.649	0.674	0.692	0.043
Belgium	na	0.840	0.901	na
Canada	0.633	0.663	0.698	0.065
Finland	0.734	0.764	0.799	0.065
France (net earnings)	0.799	0.847	0.899	0.100
Germany (west)	0.717	0.737	0.755	0.038
Ireland	na	na	0.745	na
Italy	na	0.805	0.833	na
Japan	0.587	0.590	0.636	0.049
Netherlands	na	0.750	0.769	na
New Zealand	0.734	0.759	0.814	0.080
Spain	na	na	0.711	na
Sweden	0.838	0.788	0.835	-0.003
Switzerland	na	0.736	0.752	na
United Kingdom	0.626	0.677	0.749	0.123
United States	0.625	0.706	0.763	0.138
Non-US Average 1979-81 sample	0.712	0.731	0.774	0.063
full sample	0.712	0.746	0.778	0.067

Notes: The years covered for each country are as follows: Australia: 1979, 1989, 1998; Austria: 1980, 1989, 1994; Belgium: 1989, 1995; Canada: 1981, average of 1988 and 1990, 1994; France: 1979, 1989, 1996; W. Germany: 1984, 1989, 1995; Italy: 1989, 1996; Japan: 1979, 1989, 1997; Netherlands: 1990, 1996; New Zealand: average of 1988 and 1990, 1997; Sweden: average of 1978 and 1980, 1989, 1996; Switzerland: 1991, 1996; United Kingdom: 1979, 1989, 1998; United States: 1979, 1989, 1996.
Source: Authors' calculations from unpublished OECD data.

نظریه های شکاف دست مزد

- سرمایه انسانی
 - تجربه پایین تر
 - انباشت پایین تر سرمایه انسانی
- تبعیض
 - تعصب
 - تبعیض آماری: چرخه معیوب
- نظریه های جست و جو: محدودیت های زنان برای جست و جو

دلایل کاهش شکاف

- قوانین و مقررات جدید
- تغییر در ماهیت شغل ها
- بهبود کیفیت ورود زنان به آموزش های حرفه ای
- کاهش ذهنیت کلیشه ای

تاثیر شکاف دست مزد بر کار زنان متاهل

- بروز عامل شکاف به صورت مالیات اضافی بر روی دست مزد زنان
- نتیجه: کاهش بهره وری نهایی زنان در بازار کار در قیاس با مردان
- سیر تحولات: نزدیک شدن بهره وری نهایی دو جنس

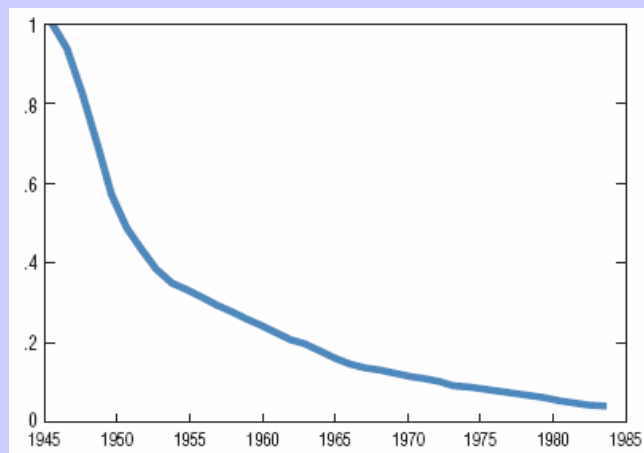
توضیح دوم: موتور رهایی

(1) تاثیر کاهش قیمت لوازم خانگی

(2) مدل بکر: افزایش بهره وری نهایی زن در منزل

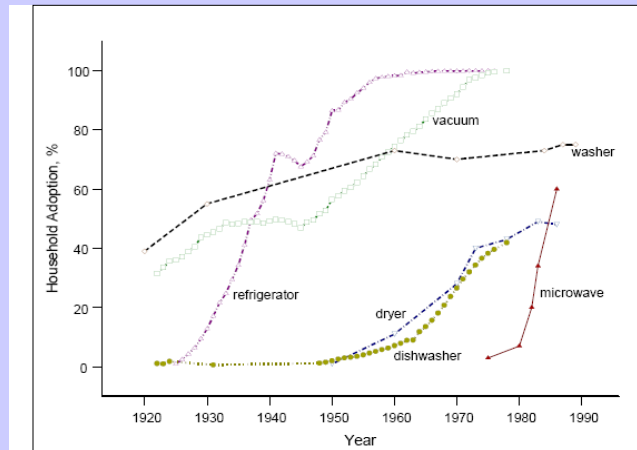
(3) نتیجه؟

قیمت نسبی هشت وسیله خانگی اصلی

Source: Golding 1990

آمارها: مالکیت لوازم خانگی

Source: Greenwood , et al (2002)

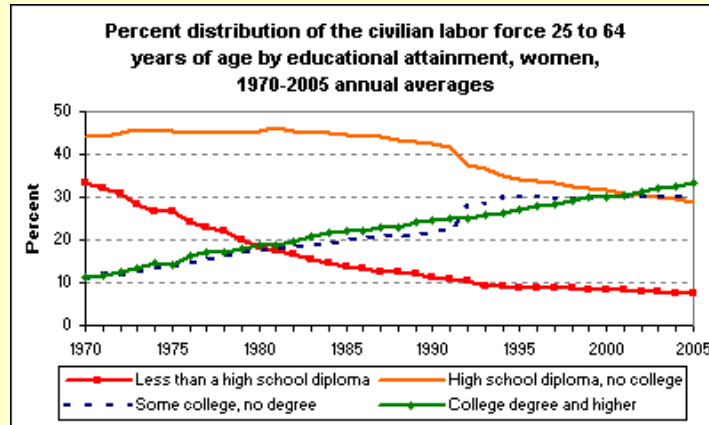
توضیح سوم: قدرت قرص

مشاهدات اولیه: افزایش سهم زنان در مشاغل حرفه ای، افزایش سن اولین ازدواج

سهم زنان در مشاغل حرفه ای

	1960s	1980
Medicine	10%	30%
Law	4%	36%
Dentistry	1%	19%
Business	3%	28%

آمارها: موفقیت های تحصیلی زنان

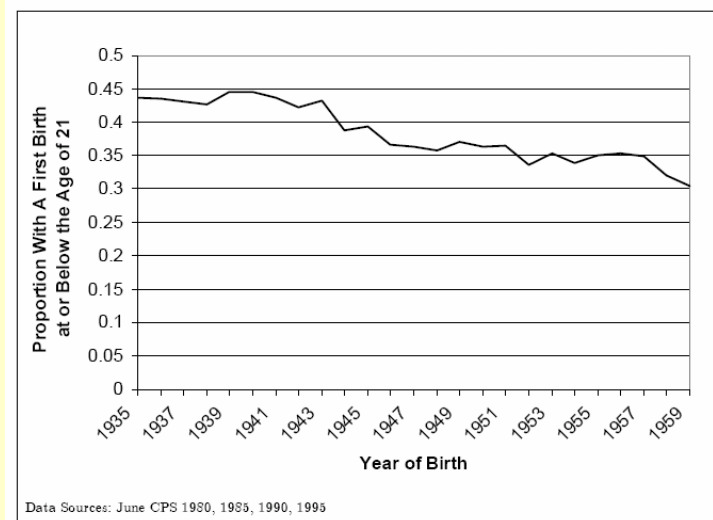
Source: [U.S. Department of Labor](#)

There is only one drug in the world so well known that it's called "the Pill." In 1968 a popular writer ranked the Pill's importance with the discovery of fire and the development of tool-making. Twenty-five years later, the leading British weekly, The Economist, listed the Pill as one of the seven wonders of the modern world.

For more than forty years, more people have taken it than any other prescribed medicine in the world.

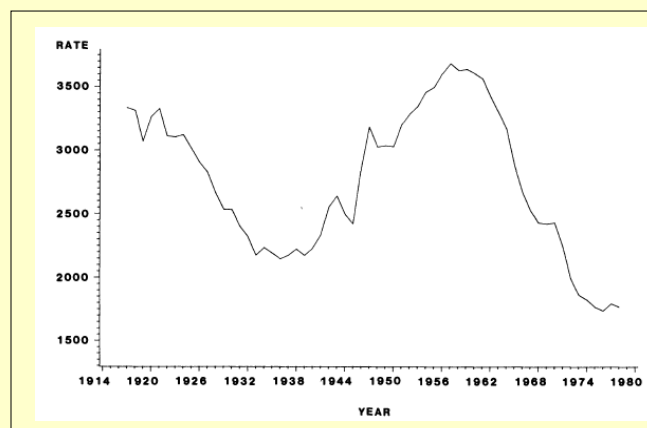
PBS American Experience website1

آمارها: سن اولین تولد

Source: [Hock 2005](#)

آمارها: نرخ باروری

Source: [Smith and Ward \(1985\)](#)

تاثیر قرص

(1) اثر مستقیم: کاهش عدم مطلوبیت ناشی از تاخیر در بچه دار شدن (ازدواج)

(2) اثر غیرمستقیم: افزایش اندازه بازار ازدواج

(3) اثر سرمایه انسانی: کاهش عنصر تصادفی در برنامه ریزی شغلی

مدل تاثیر قرص

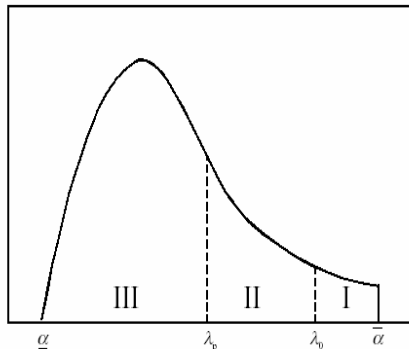

Figure 3: Distribution of α

α : contribution through a career

λ : utility loss from delaying marriage (impatience factor)

λ_0 : utility loss before the pill

λ_p : utility loss after the pill

Group I ($\alpha > \lambda_0$): delay marriage and have a career with or without pill

Group II ($\lambda_0 > \alpha > \lambda_p$): Without the pill, marry in period 1, but delay marriage and have a career with the pill.

Group III ($\alpha < \lambda_p$): do not have a career with or without the pill

نقد بر نظریه قرص

- 1) هم زمانی گسترش قرص و تحولات اجتماعی
- 2) توسعه نهادهای آموزشی برای زنان
- 3) عدم اطمینان از اعمال قانون (در غرب) و گستره استفاده (در ایران)

سایر علل

- 1) مادران و پسران: نگرش های اجتماعی: همسران مردانی که مادران شاغل داشته اند بیش تر کار می کنند.
- 2) چشم و هم چشمی و اثر القایی حقوق دیگر زنان بر تمایل زنان برای کار کردن
- 3) بهبود بهره وری آموزشی زنان
- 4) کاهش هزینه نگهداری بچه
- 5) درک مطلوبیت ذاتی ناشی از کار در خارج از خانه

جمع بندی

(1) هر قدر شکاف دست مزد کم تر باشد رفتار زنان متأهل و مجرد به هم نزدیک تر می شود.

(2) تعامل کاهش شکاف تبعیض و گسترش لوازم خانگی: جامعه شناسی سوخت رهایی زنان از خانه را فراهم کرد ولی اقتصاد بود که جرقه مشعل را زد.

با تشکر!